

**Ráðstefna um skipulagsmál við Lakagíga
Hótel Klaustri, 10. mars 2007**

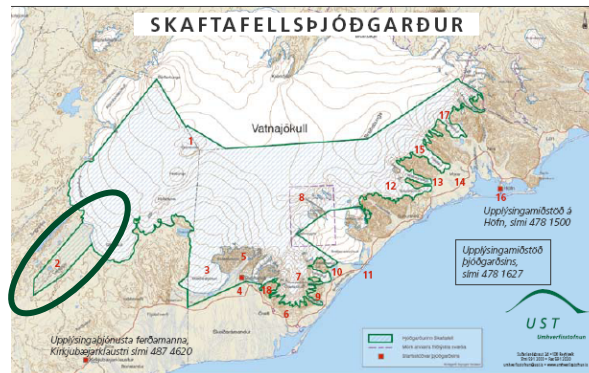
Lakagígar: Samfélag og náttúruvernd Möguleikar í framtíðarþróun svæðisins

Stefán Gíslason
Umhverfisstjórnunarfræðingur MSc
UMÍS ehf. Environice
Borgarnesi

Innihald

1. Sérstaða Lakagígasvæðisins
2. Tvær meginleiðir
3. Tillögur og vangaveltur um helstu viðfangsefni
4. Lokaorð

Sérstaðan

- **Jarðfræðiminjar á heimsvísu**
- **Sérstætt lífríki – skólabókardæmi um framvindu**
- **Óvenjuviðkvæmt svæði!**
- **Vettvangur heimssögulegra viðburða**
 - ❖ **Þriðja mesta hraun frá lokum ísaldar!**
 - ❖ **Áhrif á sögu veðurfars og stjórnmála í Evrópu!**
- **Vettvangur Íslandssögunnar**
 - ❖ **Móðuharðindin**
 - ❖ **og Jón Steingrímsson**
- **Kyrrð**

Hvert skal stefna?

Tvær meginleiðir:

1. **Að halda ásýnd og eðli svæðisins í meginatriðum í óbreyttri mynd**
2. **Að leyfa mannvirkjagerð og umferð um svæðið með svipuðum hætti og í öðrum landshlutum, að svo miklu leyti sem það er framkvæmanlegt**

Fyrri leiðin

Óbreytt ásýnd og eðli í meginatriðum (verndun)

- **Kallar á aðgerðir/framkvæmdir til að koma í veg fyrir hnignun**
 - ❖ **Vistfræðilega/jarðfræðilega**
 - ❖ **Sögulega**
 - ❖ **Efnahagslega**

- **Svo sem varðandi**
 - ❖ **Umgengni og umferð innan svæðis**
 - ❖ **Skipulagningu ferða til og frá svæðinu**
 - ❖ **Landvörslu og eftirlit**
 - ❖ **Upplýsingar og fræðslu**

Seinni leiðin

„Sams konar“ uppbygging og annars staðar

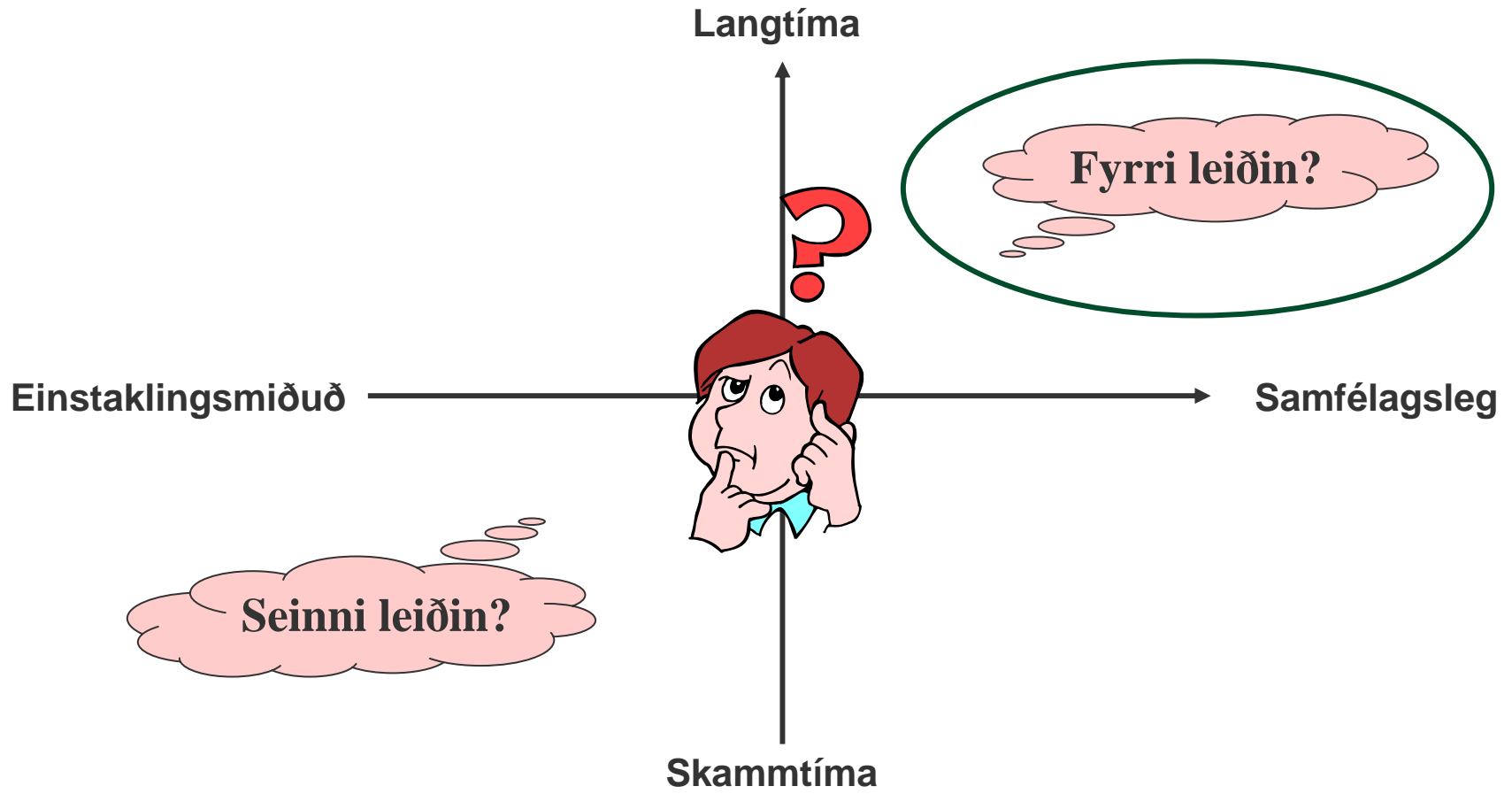
➤ **Felur í sér m.a.:**

- ❖ **Greiðari aðgang að svæðinu**
- ❖ **Fjölbreyttan ferða- og flutningsmáta innan svæðis**
- ❖ **Fjölbreytta þjónustu innan svæðis**
 - **Gisting?**
 - **Veitingasala?**
 - **Annað**
- ❖ **Hugsanlega nýtingu vegna orkuvinnslu**

Hvor leiðin er betri?

Mismunandi viðhorf:

environice

Hvers vegna?

- **Verðmætin felast í sérstöðunni**
- **Með öðrum orðum:
Minni sérstaða => minni verðmæti
=> minni tekjumöguleikar**
- **Byggðasjónarmið (hagvöxtur í heimabyggð)**
- **Líkleg (fyrirsjáanleg) þróun á næstu árum/áratugum:**
 - ❖ **(Ört) vaxandi verðmæti, langt umfram almennan vöxt í hagkerfinu!**
 - ❖ **Ástæður:**
 - **Aukið sjaldgæfi („skortur“)**
 - **Breyttar áherslur ferðamanna**
- **Skyldur við umheiminn (einstakt verndargildi)**

Að hverju er að hyggja?

1. Aðgengi/aðkoma
2. Grunnþjónusta inni á svæðinu
3. Almenn þjónusta inni á svæðinu
4. Mannvirkjagerð
5. Umferð
6. Stjórnun
7. Tekjumöguleikar
8. Fjármögnun/verkaskipting

1. Aðgengi/aðkoma

- **Anddyri/Gestastofa**
 - ❖ **Upplýsingar um svæðið**
 - ❖ **Kynning á reglum um umgengni**
 - ❖ **Bækur, kort og myndefni**
 - ❖ **Önnur sala (búnaður, vistir, ...)**
 - ❖ **Staðsetning:**
 - Kirkjubæjarklaustur
 - Galti
 - Hunkubakkar og Þverá??
 - ❖ **Ath.: Grunnur að tekjuöflun**
- **Endurbætur á vegi frá Þverá að Laufbalavatni**
- **Vegur frá Laufbalavatni að Galta**
- **F306 viðhaldið í núverandi mynd**
- **Engir aðrir vegir, öðrum slóðum lokað**

2. Grunnþjónusta

- **Salerni á völdum viðkomustöðum og í skálum**
- **Móttaka úrgangs á sömu stöðum**
- **Almenningssímar á sömu stöðum**
- **Ath. farsímasamband**
- **Aukin landvarsla**

3. Almenn þjónusta

➤ Veitingar

- ❖ Veitingasala í Galta
- ❖ Þjóðlegar veitingar, staðbundin aðföng, engir skyndibitar
- ❖ Áhersla á umhverfisstjórnun / -vottun

➤ Gisting

- ❖ Engir nýir gististaðir innan svæðis, aðeins núv. skálar
- ❖ Viðhald tjaldsvæðis í Blágiljum
- ❖ Áhersla á umhverfisstjórnun / -vottun

➤ Flutningar

- ❖ Rútuferðir frá Galta umhverfis SV-hluta Lakagíga
- ❖ Áhersla á umhverfisstjórnun / -vottun (+ val á eldsneyti)!

4. Mannvirkjagerð

- Þjónustumiðstöð við Galta
- Lagfæring vega (áður nefnt)
- (Göngubrú á Skaftá við Uxatinda)
- Ath.: Verkaröð skiptir máli!

5. Umferð

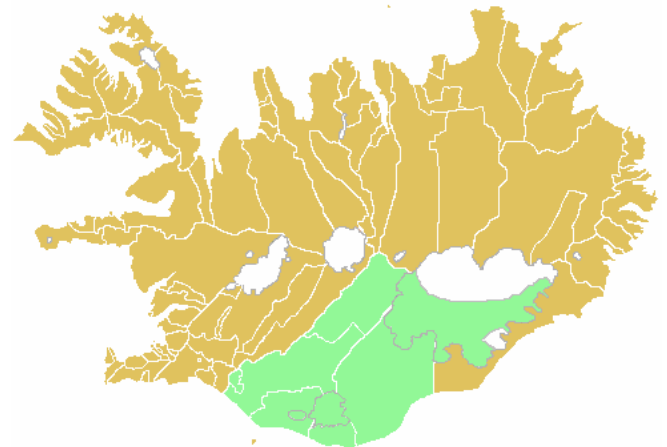

- **Umferð flestra ökutækja möguleg frá Þverá að Galta**
- **Jeppaumferð frá Hunkubökkum að Galta**
- **Rútuferðir frá Galta umhverfis SV-hluta Lakagíga (sjá fyrr)**
- **Umferð vélknúinna ökutækja bönnuð á öllum árstímum utan þessara leiða**
- **Hestaferðir háðar takmörkunum eins og nú er**
- **Gönguferðir á merktum gönguleiðum á viðkvæmstu hlutum svæðisins**
- **Ath.: Takmörkun á umferð snýst ekki aðeins um að vernda náttúruna, heldur einnig um að vernda upplifunina!**
- **Kyrrð er auðlind!!!**

6. Stjórnun

- **Góður grunnur til staðar fyrir þann hluta svæðisins sem tilheyrir Skaftafellspjóðgarði skv. Auglýsingu nr. 879/2004**
- **Styrkist enn með Vatnajökulspjóðgarði?**
- **Yfirstandandi vinna við gerð aðalskipulags – og deiliskipulags**
- **Samstarf/verkaskipting milli UST og Skaftárhrepps?**
- **Svæðið er hluti af *Iceland South Central!***
- **Stækkun þjóðgarðsins að Tungnaá í norðvestri!? Mikil verðmæti í Fögrufjallasvæðinu og Langasjó!**

Stjórnun (frh.)

- **Hvatning um Green Globe eða aðra umhverfisvottun?**
 - ❖ **Fyrirtækja á svæðinu og gestastofu (skv. fyrirtækjastaðli)**
 - ❖ **Ferðaskipuleggjenda (skv. fyrirtækjastaðli og/eða staðli fyrir vistvæna ferðapjónustu (IES, International Ecotourism Standard))**
 - ❖ **(Kemur að hluta til sjálfkrafa (v/Iceland South Central))!**

- **Snýst um ímynd, trúverðugleika og lágmörkun neikvæðra áhrifa á umhverfi og samfélag**

7. Tekjumöguleikar

- **Takmarkaðir tekjumöguleikar inni á svæðinu – að Galta frátöldum!**
- **Tækifærin liggja einkum í:**
 - ❖ **Sölu ferða inn á svæðið**
 - ❖ **Sölu ferða frá Galta**
 - ❖ **Leiðsögn**
 - ❖ **Sölu á bókum og öðru lesefni, kortum, myndefni o.þ.h.**
 - ❖ **Námskeiðum**
 - ❖ **Rannsóknnum og þjónustu við þær**
- **Mikilvægt að huga vel að þessum þáttum**
- **Greina tækifærin!**
- **Hámarka virðisauka í héraði!**
- **Ath.: Langur endurgreiðslutími**

8. Fjármögnun/verkaskipting

- **Verndun svæðisins er samfélagslegt verkefni**
- **Tekjumöguleikar takmarkaðir framan af (sjá framar)**
- **Nauðsynlegt að ríkið leggi fram umtalsverða fjármuni!**
 - ❖ **Stofnkostnaður**
 - Gestastofur (a.m.k. að hluta)
 - Grunnþjónusta (a.m.k. að hluta)
 - ❖ **Rekstrarkostnaður**
 - Gestastofur (a.m.k. að hluta)
 - Landvarsla!

Lokaorð

„Því miður eimir eftir sums staðar af hinum gamla húsgangshætti, að hugsa eingöngu um stundarhaginn, nokkra aura í svipinn, en láta sér standa á sama, hvort gerður er stórskaði öldum og óbornum“

Þorvaldur Thoroddsen, 1894

(Úr Ferðabók Þ.Th. nr. IV, þar sem hann greinir frá ferðalagi um Múlasýslur árið 1894 (2. útg. 1959, bls. 289-290))

Meginmarkmiðið hlýtur að vera að hámarka efnahagslegan ávinning um leið og þess er gætt að ganga ekki á auðlindir framtíðar

Látum ekki hinn gamla húsgangshátt spilla því ☺